

קול פהיכל

שימו לב
למספר החדש!

קול פהיכל:
073-3718680

לימוד עניני המקדש והמצוות הנוהגות בזמן שיהיה קיים במהרה בימינו

דבר המערכת

הרבה לפני שנבנה המקדש בפועל, חרד יעקב אבינו עליו השלום כשעבר במקום, ואמר: אפשר עברתי על מקום שהתפללו אבותי ולא התפללתי? שהרי אין זה כי אם בית א-להים, וזה שער השמים. חזר ופגע במקום והתפלל בו תפילת ערבית. כשנשכב לישן, נגלה עליו השי"ת, ככתוב.

אמרו רבותינו בפרקי דר"א (פ"ה): השכים יעקב בחד גדול ואמר: ביתו של הקב"ה במקום הזה, שנאמר: וירא ויאמר מה נורא המקום הזה. מכאן אתה למד שכל המתפלל במקום הזה בירושלם - כאלו התפלל לפני כסא הכבוד, ששער השמים שם הוא ופתח פתוח לשמוע תפילה, שנאמר 'וזה שער השמים'.

שלמה המלך בעת חנוכת בית ראשון מפרט את ענין קבלת התפילות דרך ארץ ישראל, ירושלים והמקדש, וכה אמר בתפילתו: וְשָׁמַעְתָּ אֵל תַּחֲנֹת עַבְדְּךָ וְעִמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר תִּפְלְלוּ אֵל הַמְּקוֹם הַזֶּה וְאֶתָּה תִּשְׁמַע אֵל מְקוֹם שִׁבְתְּךָ אֵל הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַעְתָּ וְסָלַחְתָּ, ועוד מבואר שם באורך גדול.

גם משמעות הלכתית יש לה לתפילה במקום המקדש, בנוסח הברכה, ובעניית 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'.

כך גם בחורבנו נשאר להיות תל תפילות לתפילת כל פיות, כפי שהורונו חכמינו ז"ל במשנה במסכת ברכות, ופירשו יותר בגמרא בזה הלשון:

היה עומד בח"ל יכין את לבו כנגד ארץ ישראל, שנא' [מ"א ח] והתפללו אליך דרך ארצם.

היה עומד בארץ ישראל יכין את לבו כנגד ירושלים, שנאמר {שם} והתפללו אל ה' דרך העיר אשר בחרת.

היה עומד בירושלים יכין את לבו כנגד בית המקדש, שנאמר {דה"ב ב} והתפללו אל הבית הזה.

היה עומד בבית קדשי הקדשים, שנאמר {מלכים שם} והתפללו אל המקום הזה.

היה עומד בבית קדשי הקדשים יכין את לבו כנגד בית הכפורת.

היה עומד אחורי בית הכפורת יראה עצמו כאילו לפני הכפורת.

היה עומד במזרח מחזיר פניו למערב, במערב מחזיר פניו למזרח, בדרום מחזיר פניו לצפון, בצפון מחזיר פניו לדרום, נמצאו כל ישראל מכוונים את לבם למקום אחד.

וכאמור, אין ספק שהתפילה בתוככי ירושלים מובחרת יותר מבכל מקום אחר.

רבינו הגר"א, בידעו ערך שועות, מנחם את משפחתו על פרידתו בכך ש"אם ירצה ה', אם אזכה להיות בירושלים עיר הקדש אצל שער השמים, אבקש בעדך כאשר הבטחת" (אגרת הגר"א).

והן עוד היום נופלים על פניהם בירושלים אפילו כשאין ס"ת, גם מברכים 'מגן אבות' לביל שבת במנין

דרישת ציון

מתוך כתבי מרן הגר"ש אלישיב זצוק"ל נמסר ממכון 'שיח איש' שע"י נכדו הרב ליפא ישראלזון שליט"א

במקדש שני, אלא תלה הכתוב נבואתו של זכריה בנבואתו של אוריה, באוריה כתיב ילכן בגללכם ציון שדה תחרשי וגו', בזכריה כתיב יעוד ישבו זקנים וזקנות ברחבות ירושלים, עד שלא נתקיימה נבואתו של אוריה, הייתי מתירה שלא תתקיים נבואתו של זכריה, עכשיו שנתקיימה נבואתו של אוריה, בידוע שנבואתו של זכריה מתקיימת. בלשון הזה אמרו לו, עקיבא נחמתנו, עקיבא נחמתנו" (מכות כד:).

אבלי ציון ואבלי ירושלים לכאורה שוים. זה בוכה על "אין ענבים בגפן ואין תאנים בתאנה", זה על שלא מצא מנוח בגולה, על הגזרות והנדודים, זה על "הייתי שחוק לכל עמי נגינתם כל היום".

ויש הבוכים על ירידת חיי התורה, "על הר ציון ששמם", על "מלכה ושריה בגוים אין תורה".

ברם, "ציון במר תבכה - וירושלים תתן קולה". ההד היה נשמע מירושלים, על שאין לנו ירושלים. אבל קולה של 'ציון' - אינו נשמע למרחוק. "במר תבכה", בינה לבין עצמה. כי את חסרון הר ציון, לא כלם מרגישים.

[וכמ"ש בפתיחות לאיכ"ר (כד): "היה הקב"ה בוכה ואומר אוי לי מה עשיתי השריתי שכינתי למטה בשביל ישראל, ועכשיו שחטאו חזרתי למקומי הראשון, חס ושלום שהייתי שחוק לגוים ולעג לבריות. באותה שעה בא מטטרון ונפל על פניו, ואמר לפניו רבש"ע אני אבכה ואתה לא תבכה. אמר לו, אם אין אתה מניח לי לבכות עכשיו אכנס למקום שאין לך רשות לכנס ואבכה, שנאמר 'ואם לא תשמעוהו במסתרים תבכה נפשי מפני גוה' וגו'".

מטטרון שר העולם, רואה ומסתכל בתהו ובהו של העולם, בחרבנות אשר בארץ - ומבקש לבכות; אבל יש מקום פנימי, מקום המיוחד רק לה' יתברך לבדו, ורק הוא יודע את עומק החרבן. "במסתרים תבכה נפשי", שם יש רשות רק לעוסקים בחרבן הר ציון ששמם, ששועלים הלכו בו].

וזהו שאמר רבי עקיבא: כל זמן שעם ישראל היה בגולה ולא מצאו מנוח לכף רגלם, ובכו על כך שאין להם אחיזה בעולם הזה. היו להם את דאגות חיי היוסיוס.

המשך בעמ' 4

בתהילים (ב) אמר דוד את מזמור שיר חנכת הבית. שיר זה נאמר כאשר מוסיפין על העיר ועל העזרות, וכפי שפירשו בגמרא (שבועות טו:), שאומרים ארוממך ה' כי דליתני, בכנורות ובנבלים ובצלצלים על כל פנה ופנה ועל כל אבן גדולה שבירושלים.

והנה כשנעיין באותו פרק של "ארוממך ה'", כותרת המזמור היא "חנכת הבית", אבל לכאורה אין כל קשר בין תכנו לחנכת הבית - 'ה' א-להי שועתי אלך ותרפאני, ה' העלית מן שאול נפשי חייטני מירדי בור!': אלא מוכרחים לומר כי דוד הרגיש בהעדר הבית, כאלו קרוב לרדת לשאול! אף שבימי דוד היה מזבח בגבעון, וארון הקדש בעיר דוד, אבל חסר היה הענין של הבית, ועל זה היה מצטער אותו צדיק כל ימיו.

ואפלו בעת שברח מרודפיו, ובא אצל שמואל וישב בניות ברמה (ש"א יט), אמרו חז"ל (נבחים ד): "מאי דכתיב 'וילך דוד ושמואל וישבו בניות ברמה', וכי מה ענין ניות אצל רמה, אלא שהיו יושבין ברמה ועוסקין בנויו של עולם - למצא מקום לבית הבחירה מן התורה, רש"י".

ובילקוט שמעוני (שמואל א קכט) אמרו: "אותה הלילה שברח דוד מלפני שאול למד משמואל הנביא מה שאין תלמיד ותיק לומד במאה שנה". ועל זה נאמר (תהלים קלג) "זכור ה' לדוד את כל ענותו. אשר נשבע לה' נדר לאביר יעקב. אם אבא באהל ביתי אם אעלה על ערש יצועי. אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה. עד אמצא מקום לה' משכנות לאביר יעקב".

"רבן גמליאל ורבי אלעזר בן עזריה ורבי יהושע ורבי עקיבא היו עולין לירושלים, כיון שהגיעו להר הצופים קרעו בגדיהם. כיון שהגיעו להר הבית, ראו שועל שיצא מבית קדש הקדשים, התחילו הן בוכין ורבי עקיבא מצחק. אמרו לו, מפני מה אתה מצחק. אמר להם, מפני מה אתם בוכים. אמרו לו, מקום שכתוב בו 'והזר הקרב יומת' ועכשיו שועלים הלכו בו ולא נבכה. אמר להן, לכך אני מצחק, דכתיב 'ואעידה לי עדים נאמנים את אוריה הכהן ואת זכריהו בן יברכיהו', וכי מה ענין אוריה אצל זכריה, אוריה במקדש ראשון וזכריה

בית תפילה

מאת הג"ר ר.מ.ש. שליט"א מחבר "משנת תורה" - פירוש הלכתי עה"ת עפ"י הרמב"ם

"והביאותים אל הר קדשי ושמתים בבית תפילתי וגו' כי בתי בית תפילה יקרא לכל העמים" (ישעיה נז:). הרי ששמו של בית המקדש בית תפילה. גם מקומו של המקדש נקרא ע"י יעקב "אין זה כי אם בית א-להים וזה שער השמים" (בראשית כח: יז), פרש"י "מקום תפלה לעלות תפלתם השמימה" (וכן בתרגום יונתן), למדנו כי עיקר הכוונה במקום המקדש שיהיה מקום בו יש לבני האדם קשר של תפילה עם הקב"ה.

שלמה המלך בעת חינוך בית ראשון הקריב מספר עצום של קרבנות, ואח"כ פנה להשי"ת בתפילה ארוכה מאוד (מ"א, דה"א), שענינה בקשה שה' יקבל כל תפילה על כל ענין וצרה, הפונה למקום המקדש. שלמה לא הזכיר בתפילתו בקשה על קבלת הקרבנות ברצון, אלא שכלל התפילות לבית המקדש יתקבלו, ומסיים (פס' יח) "כל תפלה כל תחנה אשר תהיה לכל האדם לכל עמך ישראל אשר ידעון איש נגע לבבו ופרש כפיו אל הבית הזה".

וכן הדין שכל המתפלל צריך להפנות פניו למקדש (א"ח דז), והוא מחלקי התפילה המחוייבים מדאורייתא, כמ"ש הרמב"ם בסה"מ מצוה ה' שהתפילה מה"ת ומכלל המצוה להתפלל לבית המקדש: "שציונו לעובדו יתעלה, ולשון ספרי ולעובדו זו תפילה. ואמרו: עבדהו בתורתו עבדהו במקדשו. כלומר ללכת שם להתפלל בו ונגדו, כמו שבאר שלמה עליו השלום (מ"א ח דה"ב ו)."

וכן בהלכות תפילה כאשר מבאר הרמב"ם את צורת התפילה מדאורייתא לפני תקנות חז"ל, כתב (פ"א ה"ג) "והכל יהיו מתפללין נוכח המקדש בכל מקום שיהיה, וכן היה הדבר תמיד ממש רבינו ועד עזרא".

ברכות במקדש

כמה מהלכות תפילה במקדש - הג"ר אברהם יונה שליט"א

נוסח הברכות

ברכות נד. תנן כל חותמי ברכות שבמקדש היו אומרים עד העולם, משקלקלו הצדוקים ואמרו אין עולם אלא אחד התקינו שיהו אומרים מן העולם ועד העולם.

ופירש"י: במסכת תענית (י"ט) אמרין אין עונין אמן במקדש, המברך אומר בסוף כל ברכה ברוך אתה ה' אלהי ישראל מן העולם ועד העולם ברוך חונן הדעת, וכן בכלום. והעונין אומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, וילפינן לה מקרא דתפלת עזרא וסיעתו, ואשמיעינן הכא דבמקדש ראשון לא היו אומרים אלא ברוך ה' אלהי ישראל עד מן העולם:

ו"ל הגמ' בתענית: ומנין שאין עונין אמן במקדש, שנאמר קומו ברכו את ה' אלהיכם מן העולם ועד העולם ויברכו שם כבודך ומרומם על כל ברכה ותהלה. יכול על כל ברכות כולן לא תהא אלא תהלה אחת, ת"ל ומרומם על כל ברכה ותהלה, על כל ברכה תן לו תהלה. ואלא במקדש מהו אומר, ברוך ה' אלהים אלהי ישראל מן העולם ועד העולם ברוך גואל ישראל, והן עונין אחרי ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

בפשטות דין זה נוהג בכל הברכות שבמקדש, וכ"כ רש"י בתענית שם. אבל הרשב"א בברכות סג. בשם הראב"ד כ' הני מילי דוקא לתפלה, אבל לשאר ברכות לא, היו המברכים מאריכין ולא העונין, שהרי מצינו בעזרא עצמו כשברך על התורה ענו אחרי (אמן) כדכתיב (שם ת. י.) ויברך עזרא את ה' הגדול ויענו כל העם אמן [אמן] במועל ידיהם כו'.

ובריטב"א ומאירי וש"מ שם משמע שבכל הברכות המברך מאריך אלא שעונים אחרי אמן, ורק בתפילה עונים בשכמל"ו.

שם המפורש - במקדש אומרים את השם ככתבו (סוטה לח.), נחלקו ת"י יומא לט: ד"ה עשר עם תוס' הרא"ש וריטב"א שם האם אומרים רק ביה"כ, או בכל הברכות שבמקדש. וראה צ"ח יעב"ץ והגהות ראמ"ה בברכות סג.

תפילת הכהנים

תנן התם (תמיד רפ"ה): אָמַר לָהֶם הַמֶּלֶךְ, בְּרַכְוּ בְּרַכְוּ אֶחָת, וְהָן בְּרַכְוּ. קָרְאוּ עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים, שְׁמַע, וְהָיָה אִם שָׁמַע, וְיִאֶמַר. בְּרַכְוּ אֶת הָעָם שְׁלֹשׁ בְּרַכּוֹת, אֶמֶת וְיִצְיָב, וְעֲבֹדָה, וּבְרַכְוּת פְּהִינִים. וּבְשֵׁשֶׁת מוֹסְפִין בְּרַכְוּ אֶחָת לְמִשְׁמַר הַיִּצְיָב:

בית תפילה המשך מעמוד 1

כשישעיה מנבא לחזקיהו מלך יהודה "צו לבינתך כי מת אתה ולא תחיה", ענה לו חזקיהו "אפילו חרב חדה מונחת על צוארו של אדם אל יתיאש מן הרחמים" (ברכות י.). ונאמר שם (ישעיהו לח. ב.) "ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל ה'. ויאמר אנה ה' זכר נא את אשר התהלכתי לפניך באמת ובכל שלם והטוב בעיניך עשיתי, ויברך חזקיהו בכי גדול". ובתרגום: ואסחר ית אפויה לכותל בית מקדשא וצלי קדם יי למימר. ומיד חזר ישעיה והודיע לו שהתקבלה תפילתו ונוספו על ימיו ט"ו שנה. הרי שהתפילה הנענית היא זאת הפונה לבית המקדש. [ונ' שהיה זה הכותל המערבי, שהיה סמוך לביתו של חזקיהו, ככתוב ביחזקאל (מג.ג) שהמלכים היו בונים ביתם סמוך למקדש, והקיר ביני וביניהם. ומכאן מקור ראשון לתפילה למקדש דרך הכותל המערבי].

גם המזבחות שהקימו אבותינו כווננו כך שהיה המקום מיוחד לעבודת ה', ואז יהיה ניתן לפנות אל ה' בתפילה, ככתוב (בראשית יב. ה.) "ויבן שם מזבח לה', ויקרא בשם ה'". ובתרגום אונקלוס "וצלי בשמא דה'". וכן תרגם תמיד קריאת האבות בשם ה' על המזבח, "וצלי" כמו כן המשכן ששרתה בו שכינה, מאפשר קשר של תפילה עם הקב"ה. ככתוב (שמות לח. ה.) "ויעש את הכיור ואת כנו נחשת במראת הצבאות אשר צבאו פתח אהל מועד". ותרגם אונקלוס "במחזית נשיא דאתין לצלאה בתרע משכן זמנא".

כשהכה"ג נכנס לפני ולפנים ביה"כ, אמרו במשנה (יומא נב.) "צבר את הקטרת על גבי גחלים, ונתמלא כל הבית כולו עשן. יצא ובא לו בדרך בית כניסתו, ומתפלל תפלה קצרה בבית החיצון". לא פירשו חז"ל מהיכן למדו שעליו להתפלל ולהוסיף על סדר העבודה המפורש בתורה (ועי' משנה למלך ב"מ פ"ג ה"ט).

וני' בס"ד שהדבר נלמד מהכתוב "כי בענן אראה על הכפורת" (ויקרא יט. ב.), והענן הוא ענן הקטרת, ובמה ה' נראה אליו, אלא שהכה"ג יעלה את ענן הקטרת בקודש הקדשים, ומייד יפנה לה' בתפילה, וה' יקבל תפילתו, וזוה נראה ה' לאדם.

וכן אמר אברהם אחר העקידה "בהר ה' יראה", ופירשו חז"ל (מדרש אנדה בראשית כב. יד) "מחר

הגאונים (הרבני רנח) נשאלו: הא דארחב"א א"ר יוחנן אנשי כנסת הגדולה תיקנו להן לישראל ברכות ותפלות. מקמי הכין בבית ראשון היכי הווי עבדי, ומאי הווי צלותיהו.

והשיבו: כך שמענו שלא היה להן בתפלה בבית ראשון אלא ברכות אבות וגבורות וקדושת השם, והן שלש ראשונות, ועבודה וברכת כהנים לבסוף אחר שמברכין על המאורות וקוראין עשרת הדברים וקורין שמע והיה אם שמוע ומזכירין יציאת מצרים בפרשת ויאמר ומברכין אחת לאחריה על גאולת ישראל באמת ויצ"ב. ושאר ברכות שתפלות בבית שני - תקנום הנביאים ואנשי כנסת הגדולה. וכך היה מנהג מקדש גם בבית שני, דתנן אמר להן הממונה ברכו ברכה אחת והן ברכו וקראו עשרת הדברים שמע והיה אם שמוע ויאמר וברכו שלש ברכות ואמת ויצ"ב ועבדה וברכת כהנים:

מבואר מדבריהם שנוסח תפילה זה במקדש הינו שיוור מנוסח התפילה שנהג באופן כללי בזמן בית ראשון. א. ברכה אחת: נחלקו בגמ' (ברכות יב.) האם ברכת אהבה רבה (אבל יוצר אור לא היגיע זמנה והשלימו אח"כ), או ברכת יוצר (אבל אהבה רבה לא היה זמן לברך, וברכות אין מעכבות זא"ז).

הפוסקים נחלקו גם להלכה. ב. עשרת הדברות: שפרשת יתרו, ואולי קוראים גם את המעמד לזכור מעמד הר סיני (עי' ב"י ופמ"ג). יתכן שקוראים בס"ת ואחד מוציא את כולם, או שכאור"א קורא לעצמו.

ג. קריאת שמע: עם בשכמל"ו. ג' פרשיות.

ד. אמת ויצ"ב: עד גאל ישראל, כדי לסמוך גאולה לתפילה.

ה. עבודה: רצה (וא"א והשב את העבודה).

ו. חותמין שאותך לבדך ביראה נעבוד, או השוכן בציון.

ז. לרש"י התפילה על זריקת הדם שתתקבל ברצון, וכ"כ הראב"ד. ולרא"ש ומפרש על ההקטרה שתתקבל ברצון.

ח. ברכת כהנים: לרא"ש וא"א ברכו וכו' ושים שלום - על הברכ"כ שאח"כ. וכ"כ בליקו"ה.

ט. לתו' אומרים פסוקי ברכת כהנים בלי נשיאת כפים, וכן נוקט הב"מ ח"א א' ע"ש. (ואולי גם שים שלום). לרמב"ם אומרים רק שים שלום.

י. לכאור' ברכת רצה ושים שלום נחשבות כתפילה ממש, נ"מ להלכות תפילה.

יא. בשבת מוסיפים ברכה למשמר הנכנס. ונחלקו המפרשים האם זמנה בבוקר עם שאר הברכות, או כשמחליפים המשמרות.

יב. שיבואו בניו של יצחק להתפלל לפניך תמחול להם על עונותיהם".

מבואר שבחירת המקום המוקדש ובנין הבית הוא להכין מקום לתפילה. והטעם כמו שאמר שלמה בתפילתו בעת חנוכת הבית (מ"א ת. כז-כט) "כי האמנם ישב אלהים על הארץ הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך אף כי הבית הזה אשר בניתי. ופנית אל תפלת עבדך ואל תחנתו ה' אלהי לשמע אל הרנה ואל התפלה אשר עבדך מתפלל לפניך היום. להיות עינך פתוחות אל הבית הזה לילה ויום, אל המקום אשר אמרת יהיה שמי שם, לשמוע אל התפלה אשר יתפלל עבדך אל המקום הזה".

תוכן הדברים, שאין שום צירוף בין האדם והבורא ית' בבית אחד, שהרי הקב"ה מלא כל הארץ כבודו. וכן מצד הקרבנות הרי מקריבין אע"פ שאין בית. אלא ענין הבית הוא לצורך שהיה מקום מיוחד לאדם, (הצריך בית מסבט), לבא שם לעמוד לפני השם ולבקש, ולדעת שה' שם לשמוע תפילתו. וא"כ משמעות בית המקדש היא ביחס לאדם, [כענין 'בית המדרש' שהוא מקום קבוע לאדם ללמוד תורה].

קבלת התפילה היא הגילוי העיקרי של הקב"ה בעולם. כמו שמצינו בתחילת שליחותו של משה, שביקש להודיע לעם ישראל: "מה שמו, מה אומר אליהם" (שמות ג.ג) פירש הרמב"ן "כי משה אמר לפניו יתברך, ואמרו לי מה שמו, שיגיד להם השם שיוורה הוראה שלמה על המציאות ועל ההשגחה, והקב"ה השיבו למה זה ישאלו לשמי, אין להם צורך לראיה אחרת כי אהיה עמהם בכל צרתם יקראוני ואענב, והיא הראיה הגדולה שיש אלהים בישראל קרובים אלינו בכל קראנו אליו ויש אלהים שופטים בארץ". וכמו כן ה' שם את שמו במקדש והדבר מתגלה בכך שה' שומע בו תפילה.

ולמדנו שאחר שנבנה המקדש ונעשה למקום תפילה, הרי עיקר ענינו ממשך עבודתו, ויכולים אנו לפנות אל ה' דרך המקדש לשער השמים. ובפרט ככותל המערבי, לשם פנה חזקיהו, וכבקשת שלמה, וכהבטחת ה' אליו, "והיו עיני ולבי שם כל הימים" (מ"א ט.ג).

וכתפילתינו "ואשי ישראל ותפילתם באהבה תקבל ברצון".

המזכירים את ה' אל דמי לכם

תמצית מתוך דברי הגאון רבי ישראל זיכרמן שליט"א רב שכונת אחוזת ברקפלד במודיעין עילית

"ואף שלא תעשה בקשתם מפני שלא הגיע הזמן או מאיזה טעם שיהיה, הנה הם עשו את שלהם והקב"ה שמח בזה"

מהמעמד הזה אנחנו עושים שמחה בפמליא של מעלה.

משדרים מכאן שמחה. מה השמחה? הקב"ה אומר, הנה בני מצפים לישועה לבנין ירושלים, למלכות בית דוד, שכינתא בגלותא, או להם לבנים שגלו ואוי לו לאב שגלה, הקב"ה גלה מביתו, הוא נמצא בגלות באים ומבקשים, 'כבר הנחת רוח לפניו יתברך שיהו בניו מבקשים ומתפללים על זאת'.

א"כ קודם כל כשמתפללים צריכים לדעת את החשיבות ואת הערך של התפילה.

אבל אפשר להגיד כאן עוד "דרהער", עוד ביאור שאומר לנו המבי"ט [בית אלוקים שער התפילה], הדורות הקודמים היו צריכים להתפלל תפילה באמת, כדי לקצר את הגלות שהיתה עוד ארוכה. אבל אנחנו נמצאים כבר לקראת סוף האלף השישי, כמה נשאר עוד לעולם, מאתיים וכמה שנים, ככל שנשאר פחות גם תפילה פחות חשובה יכולה למחוק את הכמה שנות גלות שעוד נשאר.

יותר מזה אומר שם המבי"ט "תפילות מצטרפות", כל התפילות של הדורות הקודמים של אלפים שנות גלות עומדות, עומדות ברקיע, מחכות התפילות שלנו עומדות ומצטרפות עם התפילות שעומדות ומחכות, וכולי האי ואולי ביחד.

איך היה אצל משה רבינו, "ואתחנן אל ה' בעת ההיא" כמנין ואתחנן, "אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה". עוד תפילה אחת והיה נכנס לארץ ישראל. עף אף שהוא כבר התפלל תפילות כמנין ואתחנן, אבל עוד תפילה אחת זו התפילה שעכשיו חסרה ויכולה להשלים.

ובפרט בתפילה הזו של הציבור, עליה נאמר הן קל כביר ולא ימאס תפילת רבים, וכדדרשו 'עת רצון' - בשעה שהציבור מתפללים. וע"כ צריכים להכיר בעוצמה שיש בתפילות שלנו. בשבילי נברא העולם, מחכים לתפילה שלנו, התפילה שלנו היא שיעוד חסרה ויכולה להביא לנו את הישועה. לכן אין כאן מקום לענוה, בזה "אם קטון אתה בעיניך ראש שבטי ישראל".

סיפר הגאון רבי אלחנן וסרמן שהיה פעם כינוס של תלמידי חכמים בעניני השעה, והחפץ חיים השתתף שם. והראה להם את דברי התנא דבי אליהו (פ"ט) "ולא גלגל הקב"ה והביא פרס ומדי לעולם", בזכות מה זכו פרס ומדי לשלוט בעולם, "אלא בשכרו של כורש שהיה בוכה ומתאנח בשעה שהחריבו הגויים את ביהמ"ק". ושאל הח"ח בן כמה היה כורש באותו זמן? ועשה חשבון שלם שהיה ילד בן שבע, אבל אותו ילד היה בוכה ומתאנח, השגות, שמע חדשות שמחריבים את ביהמ"ק והיה בוכה, גלגל הקב"ה וכו'.

אמר הח"ח בואו נחשוב, ילד גוי בן שבע תראו מה הוא גלגל ומה הוא הביא, ק"ו בבן ישראל שבוכה ומתאנח על חורבן בית המקדש, בהשגות של ישראל, בוודאי שזה מגלגל הרבה הרבה יותר.

ממילא צריך לדעת כשהולכים לומר תפילה איזו עוצמה מונח כאן. ועי"כ נזכה לביאת משיח צדקנו בנין בית המקדש בתפארתו במהרה בימינו אמן.

לשמיעת כל דברי הרב, ניתן להתקשר לקו ובקשו בטל: 2056753370 שלוחה 2 1 2 41.

הדברים נאמרו במעמד כינוס חודשי בתפילה לבקשת הגאולה, כפי שהתקבל במקומות רבים בארה"ק, ובהכוונת גדולי ישראל.

אחת מהשאלות הראשונות ששואלים את האדם כשמכניסים אותו לבי"ד של מעלה היא ציפית לישועה.

ולכאורה התשובה מוכנה מראש, כל יהודי שמתפלל שלש פעמים ביום ומבקש בשמו"ע את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח כי לישועתך קיינו כל היום ומצפים לישועה, ובקדוש של שבת קדש כי מחכים אנחנו לך, מתי תמלוך בציון, אז ודאי שאנחנו מצפים. אבל הנביא ירמיהו אומר שציון זועקת שאין דורש לה, וא"כ כנראה שהשפתיים מדברות אבל הלב לא מתחבר. נכון שאומרים, אבל חסרה ההתבוננות.

רבינו יהונתן אייבשיץ ביערות דבש (דרוש א) כותב שיהודי צריך להרגיש כשהוא מבקש על בנין ירושלים, על צמיחת קרן דוד, שאם אין את זה למה לי חיים, בשביל מה יש לחיות אם אין ביהמ"ק, אם אין את מלכות דוד המלך.

ובתנא דבי אליהו (פ"ט) מובא, 'כל חכם מישראל שיש בו דבר תורה לאמיתו ומתאנח על כבודו של הקב"ה וכבודן של ישראל כל ימיו ומתאוה ומיצר לכבוד ירושלים ולכבוד בית המקדש ולישועה שתצמח בקרוב ולכינוס גליות, זוהי לרוח הקודש בדבריו וכו'.

ובמס"י, אחרי שמביא את דברי התנא הנ"ל, כתב, "נמצאת למד שזאת היא הכוונה המעולה שהיא רחוקה לגמרי מכל הנאת עצמו, ואינה אלא לכבודו של מקום ולקידוש שמו יתברך המתקדש בבריותיו בשעה שעושים רצונו".

אבל איפה מונח כאן הקרירות, איפה מונח החסרון ב"ציפית לישועה"?

'אם יאמר אדם מי אני ומה אני ספון שאתפלל על הגלות ועל ירושלים וכו', המפני תפילתי יכנסו הגליות ותצמח הישועה?"

אלפים שנה בכל הדורות עמדו גדולי עולם מאז החורבן מתפללים ומבקשים ומתחננים על ביהמ"ק, על ירושלים, על כבוד השכינה, ועוד לא נענו, אני התולעת הקטנה מי אני ומה אני ספון וחשוב שאני יכול התפילה שלי לעשות ולפעול מה שלא עשו גדולי עולם. הרבי עקיבא אייגר, החת"ם סופר לא נדבר למעלה כמו שהיה אומר הגר"ח שמואלביץ ההשגות שלנו זה עד רעק"א (מסתמא עד ולא עד בכלל), אני לא מדבר על מלאכים, אבל עמדו דורות קודמים גדולי עולם והתפללו ולא נענו מה אני ספון וחשוב שאתפלל על ירושלים, וכי מפני התפלה שלי יכונסו הגליות ותצמח הישועה?

אומר המס"י "תשובתו בצדו, כאותה ששנינו (סנהדרין ל"ח): לפיכך נברא אדם יחידי כדי שכל אחד יאמר בשבילי נברא העולם"

כל אחד ואחד צריך להיות חשוב בשבילי נברא העולם. כשאני מתפלל אני לא מסתכל מה היה לפני מי היה אדם נברא יחידי בשבילי נברא העולם, מחכים עכשיו לתפילה שלי. לתפילה שלנו פה לזה מחכים.

עוד אומר הרמח"ל "וכבר נחת רוח הוא לפניו יתברך שיהיו בניו מבקשים ומתפללים על זאת"

בזה שמתפללים, התכנסו כאן להגיד את הקפיטלאך את הבקשות את התפילות, בזה אנחנו עושים נחת רוח לפניו יתברך.

דבר המערכת - המשך מעמוד ראשון

שאנו קבוע, כי התפילה בירושלים חשיבא וקביעא, ולפני ה' היא לעולם ועד.

וכבר ידעת אחי, שהגם שמצאנו עוד קצת מקומות המסוגלים לתפילה וישועה - מכל מקום גם בהם אין מתפללים אלא לכיוון ירושלים, כדן משנתנו, ודי לחכימא.

מה טוב ומה יפה להתפלל ולהתחנן על בנין מקדש ה' הדר א-להינו - במקום הסמוך ביותר לשבתו.

זכינו ואנו יכולים לבוא לתוך 'מחנה ישראל' - ירושלים המקודשת, מה שלא זכו רוב רבותינו ואבותינו במשך דורות, אשר הושלכו אל ארץ אחרת.

דעת לנבון נקל כי לא על חינם באנו הלום. שלוחים אנו של כל אותם דורי-דורות, לגלות את רצונם ורצוננו - לראות את מלכנו.

בשורה גדולה היא בהיוסד המנין לבקשת מלכות שמים - מלכות בית דוד - ובנין בית הבחירה - בתוככי ירושלים המקודשת (כמפורט

במודעה בעמודים 3-4)

תפילה זו ממקומה היא מוכרעת, שעניינה באמת חזרת השכינה לציון ברחמים. מצטרפת ועולה תפילה זו לכל אותם התפילות הנערכות כיוצא בזה בשאר מקומות, העולות אף המה דרך העיר והמקום אשר בחר ה'.

אין ספק שמלבד קירוב המטרה הנכספת בפועל - עצם התפילה כבר יש בה נחת רוח עצומה להשי"ת, כאשר כתב רבינו החסיד במסילת הישרים שלו (פ"ט):

וְאִם יֵאמֶר אָדָם: מִי אֲנִי וְמָה אֲנִי סָפוּן שְׂאֵת־לִפְלֵל עַל הַגְּלוּת וְעַל יְרוּשָׁלַיִם וְכוּ', הַמְּפַנֵּי תְּפִלְתִּי יְכַנְּסוּ הַגְּלוּיוֹת וְתִצְמַח הַיְשׁוּעָה?

תְּשׁוּבְתוֹ בְּצַדוֹ, פְּאוֹתָהּ שְׁשׁוּנִינוּ (סנהדרין ל"ח):
"לְפִיכֶּךָ נִבְרָא אָדָם יְחִידִי כְּדֵי שְׂפָל אֶחָד יֵאמֶר בְּשִׁבְלֵי נִבְרָא הָעוֹלָם". וְכִבְרַת נַחַת רוּחַ הוּא לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ שְׂיֵהִי בְּנֵי מִבְּקָשִׁים וּמִתְפַּלְלִים עַל זֹאת, וְאֵף שְׁלֹא תַעֲשֶׂה בְּקִשְׁתֶּם מִפְּנֵי שְׁלֹא הִגִּיעַ הַזְּמַן אוּ מֵאִיזָה טַעַם שְׂיֵהִי, הִנֵּה הֵם עֲשׂוּ אֶת שְׁלֵחֵם וְהִקְבִּ"ה שְׂמַח בְּנֵהּ. ויעוין שם עוד באורך.

גיליון זה עוסק בענין התפילה במקדש. במקביל, זכות היא לנו לזכות את הרבים ולהודיע על קיומן של התפילות למען המקדש.

כמה מתאים לחבר את שתי הנושאים הללו יחד - עניין התפילה במקדש בעת בניינו, יחד עם התפילה לחידוש בניינו - הנעשית במקום הסמוך אליו.

עניינים אלו חוברים יחדיו לתקוות של ישראל לראות במהרה את קיומם של דברי שלמה המלך שאמר:

וּפְנִיתְ אֶל־תְּפִלַּת עֲבָדְךָ וְאֶל־תְּחִנָּתוֹ יי אֱלֹהֵי לְשִׁמְעֵ אֶל־הַרְנָה וְאֶל־הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר עֲבָדְךָ מִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ הַיּוֹם: לְהִיֹּת עִיגְךָ פְּתוּחַת אֶל־הַבַּיִת הַזֶּה לְיֵלֶה יוֹם אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַרְתָּ יְיָהּ: שְׁמִי שָׁם לְשִׁמְעֵ אֶל־הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר יִתְפַּלֵּל עֲבָדְךָ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה:

עומדים אנו בסייעתא דשמיא בפתחו של הגליון המחודש, אשר מטרתו לעסוק ולהעמיק במצווה היקרה של דרישת ציון, ולימוד הלכות ביהמ"ק, וכמו שדרשו חז"ל הק' (ר"ה ל), "כי נדחה קראו לך, ציון היא דורש אין לה", דרש אין לה, מכלל דבעיא דרישה.

והנה, בענין זה של ביקוש הגאולה יש שאלות ותהיות רבות בלב בני אדם, שהרי כבר זה ימים רבים שגלינו מבית חיינו, קרוב לאלפיים שנה, ומי היה מאמין שהגלות המרה תארך זמן כה רב, וזה מעלה על הלב את השאלה האם יש לנו מה לפעול כלל בעניין זה, ואולי לא נותר לנו אלא להמשיך את ענייני התורה והמצוות שאנחנו ממילא עוסקים בהם ולהמתין עד שיעלה רצון מלפניו ית' לגאולנו.

וביותר: הלא הדורות שלפנינו לא זכו במעשיהם להביא את הגאולה, וכי אנחנו נזכה במעשינו יותר מהם. גם אנו נגועים בעוונות וחטאים רבים, ואיך נדע מה ה' אלקינו שואל מעמנו, מה הם אותם עוונות המהותיים המונעים ומעכבים את שיבת השכינה בקרבנו. ועוד כהנה שאלות ותמיהות מקוננות בלב בני אדם.

מחשבות אלו לפעמים מייאשות ומונעות אותנו מלהתעסק בעניין זה, ונשאר הנושא כדבר מרומם ונשגב שראוי רק לצדיקי עולם לעסוק בו. ואולי על זה גופא מקונן הנביא ואומר "ציון היא דרש אין לה", שאין מי מבניה של ציון שחושב את עצמו ל'ראוי' להתעסק בעניינה של ציון.

אבל באמת שאלות אלו הם חלק מביקוש ודרישת ציון, ש'דרישה' הוא מלשון "ודרשת וחקרת ושאלת היטב", שאין די במה שהאדם חושב מחשבות שטחיות ועראיות בזה, אלא צריך להיכנס לעומק הסוגיא של הביקוש והדרישה, להבין את המעלה הגדולה של גילוי כבודו ית', להבין מה מונע ומעכב את הדבר, מה נדרש מאתנו, וכמה צריך להתפלל ולזעוק אל ה'.

עלינו לראות את עצמנו כבן שגירשו אביו מביתו שהוא יושב ומחשב כל הזמן מה יוכל לעשות כדי לרצות את אביו, ואינו מרפה מחיפוש עצות ורעיונות איך לפייס ולרצות את אביו, כך אנחנו צריכים לחשוב מחשבות ביום ובלילה על מה ולמה כלו כל הקיצין ועדיין לא נושענו, מה נדרש מאתנו ומה ביכולתנו לעשות, והעיסוק עצמו בביקוש הגאולה ודאי יפק רצון מה' ויהיה סיבה לקרב ולהחיש את גאולתנו.

וזה מטרת הגליון שלפנינו, להרחיב ולהעמיק בסוגיא הזאת של ביקוש הגאולה, להתעורר ולעורר את הלב לבקשת מלכות שמים וגאולת ישראל, ונזכה שיתקיים בנו במהרה "ואחר בקשו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם ופחדו אל ה' ואל טובו באחרית הימים".

מתוך דברי הגאון ר' רפאל הכהן קוק שליט"א, קודם התפילה ברחבת הכותל המערבי

בדבריו הביא משל נפלא, שנותן מימד מיוחד ביחס לתפילות בסמוך למקום מקדשינו.

אדם נכנס לגביר גדול שדרכו לסייע לכל נצרך, בממון, השתדלות, וכל דבר. הכין הלה רשימת דברים שבהם ביקש את עזרתו, אך שכח להתייחס לכך שהגביר יושב כעת שבעה על פטירת קרובו. כשסיים להציג בקשותיו, השיבו הגביר, אמנם הסכמתי לקבל אותך על אף שאני יושב שבעה, אך אתה לא מתייחס לצערי כלל? אתה מוכן לדבר גם 'איתי' ולא רק על מה ש'אתה' צריך?

ויש כאן נקודת התעוררות גם ביחס לאדם הבא לשריד בית מקדשינו לבקש על צרכיו. דאף שהדבר קדוש ומשובח, דזו מצוות תפילה, מ"מ כל שלא מזכיר בתפילתו גם את בקשת חזרת שכינתו ית' לציון, בניין בית המקדש, את צער השכינה, דומה הוא בהבחנה מסוימת לאדם זה שמבקש רק את צרכיו ומתעלם מהיחס כלפי הגביר שמדבר עמו.

לשותפות

בהחזקת העלון
ניתן לפנות לטלפון ומייל
המפורסם בסוף העלון

הוצאות כינוסי התפילה ופרסומם - מרובות ודורשים מסירות רבה מצד האברכים מארגני התפילות

ניתן ליטול חלק
בכינוסים אלו ע"י תרומה
דרך נדרים פלוס - 'ובקשו'

[שימו לב, התרומה לעלון אינה מנועה לכינוסים, ולהפך, מאחר והם 2 גופים נפרדים]

התפילה

מתקיימת מידי חודש במקומות
רבים ברחבי ארה"ק ובחו"ל
מעוניין ליטול חלק
ולהקים תפילה נוספת
באזור מגורך?

רוצה לסייע ולהציע?

חוזמן להשאיר הודעה בטל:

9-502-0733-576 שלוחה 9

וזכות הרבים תלויה בך לנצח!

דרישת ציון - המשך מעמ' ראשון

חייהם תלויים להם מנגד, גולה וסורה, כצאן טבחה, זרויה בין מכעיסיה - ועדין לא הרגישו בשממה שבה ציון. במצב זה עוד לא נתקימה נבואתו של אוריה "לכן בגללכם ציון שדה תחרש".

אבל כאשר מתקיימת נבואתו של אוריה, כלומר; כאשר ידע העם שיש לבכות על הר ציון ששמו, על שערים המצוינים בהלכה, על כך ששועלים מהלכים בהר הקדש - אז תתקיים נבואתו של זכריה "עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים".

ואז יתקיים: "כה אמר ה' שבתי אל ציון ושכנתי בתוך ירושלים, ונקראה ירושלים עיר האמת, והר ה' ציבאות הר הקדש" (זכריה ח, ט, בב"א).